

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาการพัฒนานักเรียนตามหลักไตรสิกขาโรงเรียนอนุบาลบ้านจันทร์
อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ผู้วิจัย : พระสมุห์สมบัติ ฑะธมโม (วงศ์แก้ว)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผศ.ดร.โกนิฐ์ ศรีทอง, พธ.บ., M.A., Ph.D. (Sociology)

: อาจารย์ ดร.เดชา กัปโก, ศน.บ., M.A., Ph.D. (Sociology)

วันสำเร็จการศึกษา : ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาการพัฒนานักเรียนตามหลักไตรสิกขา โรงเรียนอนุบาลบ้านจันทร์ อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ๒) เพื่อเปรียบเทียบระดับการพัฒนานักเรียนตามหลักไตรสิกขา โรงเรียนอนุบาลบ้านจันทร์ อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการพัฒนาการเรียนตามหลักไตรสิกขา โรงเรียนอนุบาลบ้านจันทร์ อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยกำหนดรูปแบบในการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๒๕๒ คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายปีที่ ๔-๖ โรงเรียนอนุบาลบ้านจันทร์ อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือค่าความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยเพื่อบรรยายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๑๖ คน และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

๑) จากการศึกษาการพัฒนาการเรียนตามหลักไตรสิกขาโรงเรียนอนุบาลบ้านจันทร์ อำเภอมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสมาธิอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ระดับ 4.53 รองลงมา คือ ด้านศีลที่ระดับ 4.42 และด้านปัญญาที่ระดับ 4.30 ตามลำดับ

๒) จากการศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาการเรียนตามหลักไตรสิกขา โรงเรียนอนุบาลบ้านจันทร์ อำเภอมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักเรียนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางครอบครัว และอาชีพของบิดามารดาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาตามหลักไตรสิกขา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

๓) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการศึกษาพัฒนาการเรียนตามหลักไตรสิกขาโรงเรียนอนุบาลบ้านจันทร์ อำเภอมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ด้านศีลโรงเรียนยังขาดการร่วมมือในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนยังไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะควรมีการร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนให้ครอบคลุม และควรสร้างเครือข่ายในการร่วมงานเพื่อพัฒนาปัญญาให้กับนักเรียน

ด้านสมาธิโรงเรียนยังฝึกฝนให้นักเรียนได้มีกำลังใจมีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนางานให้บรรลุเป้าหมายยังไม่เต็มที่ และขาดการส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมจิตโดยการนั่งสมาธิอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะ ควรฝึกฝนนักเรียนให้มีกำลังใจที่ส่งผลต่อความมุ่งมั่นต่อการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และควรมีการฝึกฝนอบรมจิตใจให้กับนักเรียนโดยการให้นั่งสมาธิอย่างต่อเนื่อง

ด้านปัญญาโรงเรียนยังขาดการให้ความรู้ด้านการส่งเสริมปัญญาและฝึกฝนปัญญาจากพระภิกษุอย่างสม่ำเสมอ และยังขาดการสอนให้นักเรียนรู้จักคิดในการแก้ไขปัญหาเป็นขั้นตอนและรอบคอบ ข้อเสนอแนะควรให้ความรู้ด้านการศึกษาและฝึกฝนจากพระภิกษุอย่างสม่ำเสมอ และควรมีพระภิกษุเข้ามาสอนศีลธรรมในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

Thesis Title : A Study of Student Development Based on Tisikkha in Ban Jun Kindergarten School, Muangsakaeo District, Sakaeo Province

Researcher : Phrasamu Sombat Devadhammo (Wongkaeo)

Degree : Master of Arts (Social Development)

Thesis Supervisory Committee:

: Asst. Prof. Dr. Konit Srithong B.A., M.A., Ph.D.(Sociology)

: Dr. Decha Kuppako B.A., M.A., Ph.D.(Sociology)

Date of Graduation: 3 March 2016

ABSTRACT

The research consisted of three main objectives: i) to study development of students based on Tisikkha in Ban Jun Kindergarten School, Muangsakaeo District, Sakaeo Province; ii) to compare level of development of students based on Tisikkha in Ban Jun Kindergarten School, Muangsakaeo District, Sakaeo Province; and iii) to study problems, obstacles and suggestions in development of students based on Tisikkha in Ban Jun Kindergarten School, Muangsakaeo District, Sakaeo Province. This research was used by Mixed Methods in which the Quantitative Research was used to determine Survey Research. The sampling group was 252 students of classes 4–6 in Ban Jun Kindergarten School, Muangsakaeo District, Sakaeo Province. The collected data were analyzed by using statistical techniques for social science research such as Frequencies, Percentage, Mean and Standard Deviation. To test the hypotheses, t-test, F-Test (One Way Analysis of Variance) and Least Significant Difference : LSD were employed. On the other hand, an analysis of interview-data from 16 Key Informants was used by the Context Content Analysis Technique.

The findings of the study are as follows:

1. From the study, the development of students based on Tisikkha in Ban Jun Kindergarten School, Muangsakaeo District, Sakaeo Province was totally found at the great level (4.41). Having considered each aspect, it was found that the aspect of Samadhi (Concentration) in greatest levels at 4.53, aspect of Silas (Precepts) at 4.42 and aspect of Panna (Wisdom) at 4.30, respectively.

2. From the study of development of students based on Tisikkha in Ban Jun Kindergarten School, Muangsakaeo District, Sakaeo Province classified by personal

factors, it was found that difference of students' gender, age, level of education, family status and parents' occupation had effects to the development of students based on Tisikkha in Ban Jun Kindergarten School, Muangsakaeo District, Sakaeo Province, with statistical significance at the level of 0.05 accepting formulated hypotheses.

3. Problems and Suggestions in the development of students based on Tisikkha in Ban Jun Kindergarten School, Muangsakaeo District, Sakaeo Province were as follows: in aspect of Silas (Precepts), the school lacks cooperation in solving problems happened to students; the suggestion: there should be cooperation with other agencies to resolve the problems happened to students, and school should establish a network of partners to develop wisdom to students.

In aspect of Samadhi (Concentration), the school has trained meditation for students, but not good enough, and lacks to promote mental development through continuous meditation; suggestion: the school should train students to be encouraged in studying for the sake of achieving their goals and should promote mental development through continuous meditation.

In aspect of Panna (Wisdom), the school also lacks knowledge promoting wisdom and training wisdom from monks regularly, and lacks training students to think of step in the troubleshooting process and thoughtful; suggestion: the school should provide knowledge promoting wisdom and training wisdom from monks regularly and there should be a monk to teach morality in school continuously.